

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARA ALMENYS UNA BATALLADA CADA SETMANA

Aquest número 10 cts. per tot Espanya

NUMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernagosi)

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ: Llibreria Espanyola, Rambla del Mig, núm. 20, botiga
TELÈFON A. 4115. — BARCELONA

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ
Fora de Barcelona cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50. — ESTRANGER, 2'50

Informacions de
LA CAMPANA DE GRACIA

Les barraques de Barcelona

Per
J. ROURE TORRENT

Al costat d'aquesta magnífica Barcelona riellera i gaia, jove i formosa, rica d'encisos i prometedora, i d'aquesta altra còmica i exòtica que l'aristocràcia i les "classes vives" han convertit en ridícula ciutat-casino, hi ha la Barcelona tètrica i punyent, la Barcelona miserable i dolorosa, la immensa Barracòpolis escampada per cí i per llà de la urbs. Es la Barcelona negra, que no coneix l'alegria ni gairebé l'esperança; la Barcelona amagada a la llum del sol de l'esplendor; la gran Barcelona tràgica que cria els seus ciutadans en la més horrible incomoditat i en la més desoladora deixadesa, font inexhaurible d'incultura i d'incivilitat, de malalties i de vicis, de penes i de tristors, d'angoixes i de plors, de brutícia i de fetor, de desengany i de desesper.

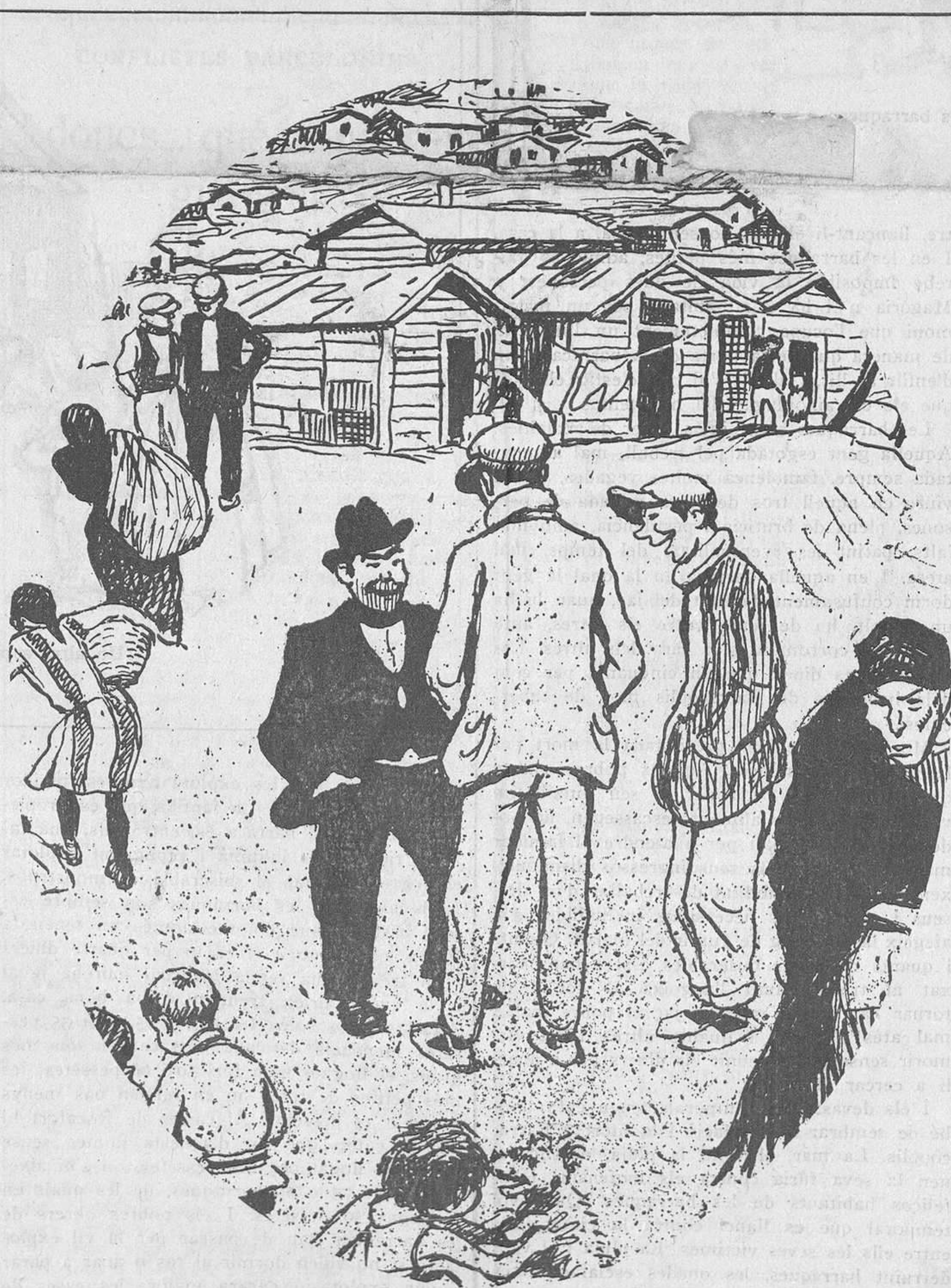
Els miserables, els abandonats de la ciutat, són els habitants d'aquesta Barcelona que té els seus tentàculs arreu de la ciutat, que clava les seves arrels al seu mateix cor sense aconseguir clavar-les a la seva consciència mesella. Els homes del treball, els braços i músculs de la nostra indústria, els macips que han dut la grandesa material a la ciutat, són aquests éssers tràgics i lassos que han hagut d'anar a raure a les insanes i fèrides barraques; són ells, els herois anònims del progrés, els auxiliars necessaris de la intel·ligència, els veritables productors, els qui es veuen escupits per la desagraïda ciutat; són ells, els nobles obrers, els qui han d'anar a plantar la seva llar en aquelles innobles barraques—absència de casa i d'amor—, costat per costat dels pollosos vagabunds, dels insans tavernaris, de la fosca "gent del ferro".

I aquesta immensa Barcelona, estesa per cí i per llà de la urbs, vergonya de tota la ciutat, aixeca la seva veu impotent i la Barcelona rica i opulent i aquella altra de l'alegria cuiden d'apagar-la per a què hom no sàpiga l'existència d'aquesta Barracòpolis obscura.

EL PROBLEMA DE LES BARRAQUES

Només el centre i els llocs elegants de Barcelona estan verges de barraques. Al barris industrials, als trossos no edificats dels eixamplis, als populosos arrabals, les barraques abunden d'una manera esparveradora. Doneu un dia un tomb per la ciutat i veureu els solars esdevinguts horribles i punyents camps de barraques entre les quals formigueja la més tràgica i dolorosa gent; escruixeix veure tantes barraques, minúscules i apinyades, com si es temés que un dia no llunyà no quedí espai per altres de noves!

Al costat de la Riera de Magòria, enfilant-se pel pelat Montjuich fins sota mateix de l'elegant Parc, hi ha el sector més gran de Bar-

MAGORIA CIUTAT JARDÍ

(Dibuix d'Opisso.)

racòpolis; centenars i centenars de barraques esquifides poblen aquell mal terreny sense aigua, insaluble, polsós, castigat per tots els temporals. La impressió que dona Magòria és terrible, desoladora, esgotadora.

I, encara, altres sectors importantíssims, per bé que menors en extensió que Magòria, són també atapeïts planters de barraques: Bogatell, Pequin, Cà'n Baró, voltants de la Plaça d'Espanya, del Manicomí de Sant Andreu, vores del Besòs, la França, grans trossos de Cà'n Tunis, part alta del Poble Sec, La Bordeta, Barriada del Port, La Llacuna, vores de les rieres de Sant Andreu, erms de Sant Martí, Camp d'En Grassot, Camp de l'Arpa, els molts solars del quadro format pels carrers de Tarragona, Aragó, Casanovas i Londres... I, en menor quantitat que en aquests sectors, arreu de la ciutat, en llocs centrícs àdhuc, veureu una que altra barraca.

La Barracòpolis barcelonina és immensa; milers i milers d'homes l'habiten. Totes les grans ciutats del món tenen els seus barris de barraques; arreu, la ciutat ha procurat remeiar aquest mal. Es a Barcelona només que l'han deixat estendre; com si el nombre de barraques fos insignificant, com si els seus habitants visquessin una vida confortable, ningú no hi ha posat aturador.

El problema de les barraques, a Barcelona, no és pas gens senzill; és una plaga difícilíssima de guarir. Barcelona, en pocs anys, ha crescut d'una manera desproporcionada; Barcelona ha esdevingut una de les primeres capitalitats del món i ha deixat ben endarrerit el restant de Catalunya. Les necessitats urbanes, les exigències de la comoditat i de la riquesa, l'augment considerable de la indústria, ha cridat gent d'arreu. Com una allau gegantina, els homes dalerosos de viure i aquells altres que creien que Barcelona significava la tranquil·litat de la llar, han anat passant les portes, de la ciutat, seguits de les mullers dèbils i dels infants descamisats, portant tota la seva trista fortuna en un esparracat farcell a l'esquena; com un monstre insaciable, de rostre somrient, la ciutat s'ha empassat aquest tràgic romiatge que anava cap a ella amb la més falaguera esperança. D'arreu, de Múrcia especialment, ha acudit a Barcelona molta més gent que la que ella necessitava; i la manca de cases i l'excés de braços, ha donat a aquella pobre gent les barraques com a mal menor. Ha estat massa ràpida la crescuda de Barcelona i massa la gent que l'ha vingut a poblar, per a poder evitar la plaga de les barraques.

LA VIDA A LES BARRAQUES

Extensa, extensíssima, seria la descripció de la vida dels pobres homes de les barraques si

volguéssim contar-la minuciosament, detallant-la per a donar una clara visió de l'existència humana més tràgica i miserable que avui existeix. Formaria un llarg report, que en el poc espai que disposem no és possible fer. Una impressió rapidíssima és només el que podem donar, avui.

Afadigats pels treballs carregosos—la vida a l'encant en les obres soterrànies, el cos aquilatat de tots els vents, pluges i humitats, els quals no conciben aixopluc durant les vuit hores de jornada, no donant-se repòs els sortosos que tenen la feina a les fàbriques—, els obrers tornen del treball i amb el pas las s'encaminen cap a les miserables barraques, les quals no els poden donar la impressió d'una llar i cap dolçor no els ofrenen a l'esgotament del cos. Tristesa, angoixa, desesper, misèria: veus ací el que per a ells és la barraca, l'únic consol a la seva vida familiar.

Barraques de fang amb sufocant fetor de romàtic i plenes d'esquerdes per on xiula el vent i s'escola la pluja; barraques de fustes podrides mal ajustades, que deixen llurs habitants a les inclemències del temps; barraques de llauna foradada i ferro rovellat; barraques d'aprofitalles dels més diversos materials, amb

llur misèria i han escollit la capta al treball o han defugit l'asil.

La manca d'aigua és un altre flagell de les barraques. Una sola font en tot el camp els més ben proveïts—com el més nombrós sector de barraques, Magòria, que en té una no massa abundosa dalt de tot del grup—, molts altres sense cap més font que la pública més pròxima, distant de vegades un quart d'hora, aquella gent ha d'anar amb galledes i càntirs a cercar l'aigua per a beure, guisar, rentar-se, netejar les barraques i els carrers. La brutícia, doncs, ha d'ésser necessàriament una altra regina de Barracòpolis.

A cada barraca hi viu una gran gentada. Per una que sigui ocupada per dos o tres persones, n'hi ha una cinquantena habitada per deu o quinze; pares i nombrosa prole i molts cops germans i pares del matrimoni. I, encara, no són rars els casos de veure rellogats en aquestes minúscules habitacions. El viure, dins la barraca, és impossible; tota la vida d'aquelles famílies es fa a fora, en aquell estret carrer, atapeït de persones. Les barraques, gairebé sempre, només serveixen per a dormir. Amb jassos a terra, prop d'una meitat, la gent jeu en fastigosa confusió, l'un tocant-se a l'al-

Canal Vell, el Rec de la Verneda, el Canal de la Infanta, els torrents de Sant Andreu de Palomar, la Riera de Tena, la Riera Blanca cuiden a imitar Magòria. I la mar, tot sovint, fa sentir el pes de la seva força terrible als grups de les platges de Sant Martí, Poble Nou i Can Tunis. I aquella gent que porta la més miserable existència veu com en un no-res es destrueixen les seves barraques que han acaronat totes llurs penes i les poques alegries que han tingut i com amb les barraques es marxen les escasses robes i els escassos mobles que han adquirit a força d'afanys i sacrificis. I passat el temporal, l'amarguesa profunda al cor, cal refer la barraca i reprendre els esforços per a adquirir de nou roba per a mudar-se i estres per a posar i coure el menjar.

Aquesta és la vida horrible, fatal, insuperable de la Barcelona tràgica escampada per ci i per llà de la urbs. Tots els explotats per la societat, tots aquells bastaixos necessaris a la societat, han d'anar a raure-hi, així com els obrers amb ofici que una fillada massa nombrosa els fa dur també una vida migrada. Aquesta sòrdida barraca, però, significa per a ells la única llar possible; desencaxades, esberlades, plenes de forats i goteres arreu, corcades, desclavades del sòl, deixen entrar al seu dedins la llum i el vent i la pluja, poden i traspuen humitat, són niu de repugnants bestioles i de traïdors miasmes, no tenen obstacle a les indiscretes mirades, s'enfonsen a un cop lleu, però així i tot aquestes barraques salven llurs habitants del sol i la serena.

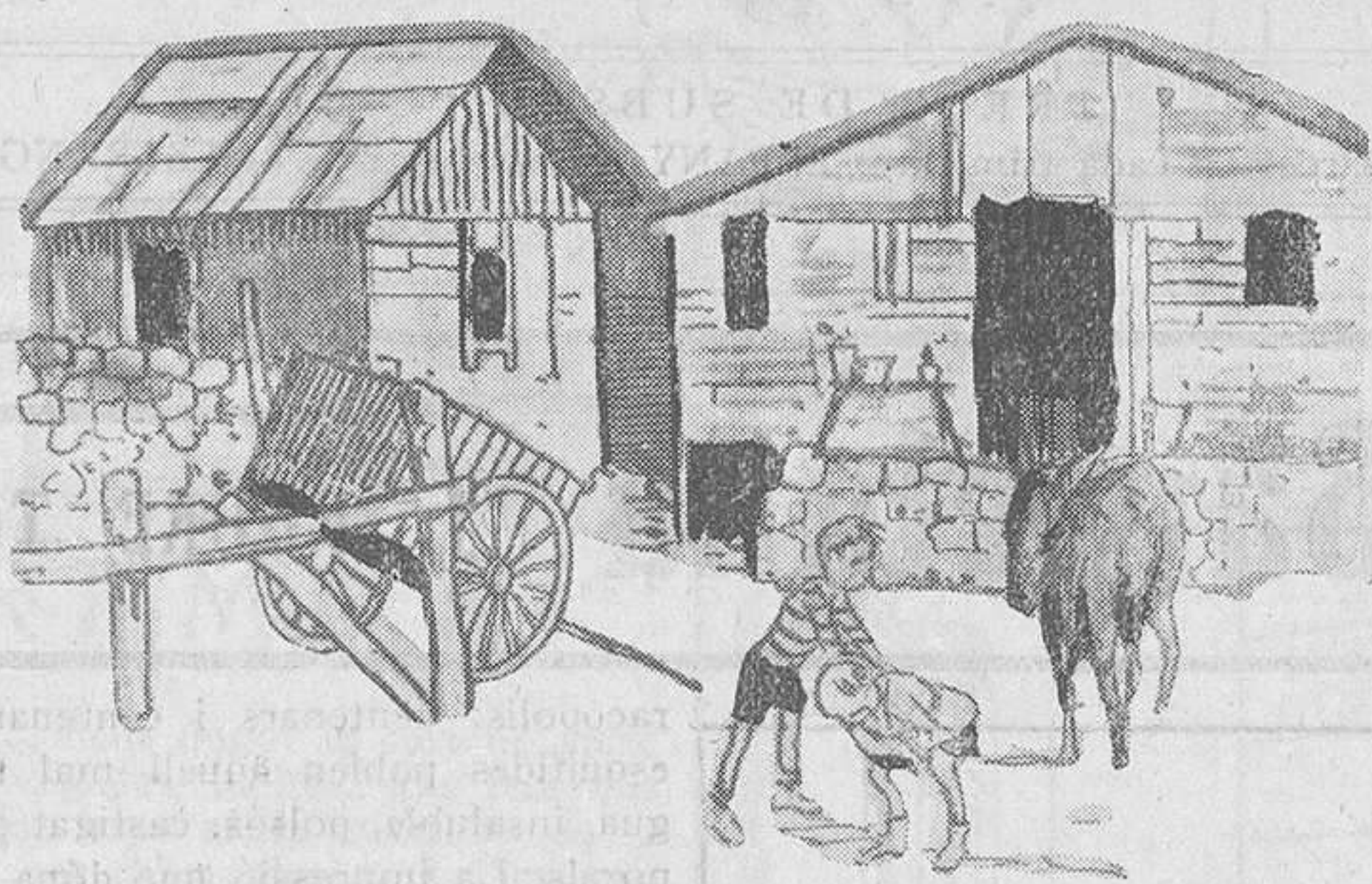
ELS AMOS DE LES BARRAQUES

Tan pobres són els homes de les barraques, que ni aquestes petites i deficientes cases, fetes de les aprofitalles més inversesemblants i dolentes, són de la seva propietat. Gairebé totes les barraques tenen un amo, un sol amo

rellogats, en les quals cada família rellogada—que ha de dormir també confusament sobre jaços—paga al patró tot el lloguer del pis.

I els amos de les barraques, encara, no en tenen prou de sotmetre els infelïços a la vergonyosa vida de Barracòpolis, d'esprémer el suc de llur misèria, de fer-los construir a ells mateixos les barraques—de vegades fent-los comprar el material de la construcció—, sinó que imposen llur autoritat d'una manera imperiosa i cruel. Hi han grups de barraques—alguns dels volts de Montjuich, alguns altres del quadro format pels carrers de Tarragona, Aragó, Casanovas i Londres—que l'amo—home que, generalment, viu en el grup en una barraca millor—o una persona de la seva absoluta confiança, s'erigeix en cap de la "tribu" i imposa el més sever i humiliant manament; i si bé és cert que no té el dret de vida damunt dels habitants—només per por als articles del Codi penal—, té el dret de lesions i si li plau l'anomenat dret de cuixa, i si no corre pels carrers de barraques amb revòlver al cinyell, té sempre el fuet al seu abast. Aquella autoritat implacable i terrible de totes les incivilitzacions, es manifesta plenament en ple segle XX i al cor d'una gran capitalitat com és Barcelona!! Veus ací com aquests monstres reduïxen a la semi-esclavitud els pobres homes desvalguts que han de deixar-se caure a les barraques!!!

I, encara, segurs que no poden sortir d'aquesta misèria vida, els imposen la vexació de destinar alguna barraca del camp a reservats—molts són els grups que tenen dues, tres, quatre barraques més confortables, amb un sofà cadascuna, destinades a la brutal sensualitat—. A la nit, veure sempre al costat d'alguns camps uns automòbols esperant la parella de degenerats lliurats a l'orgia, costat per costat d'aquelles tràgiques famílies que de la vida només en coneixen la tristesa i la misè-

Una vista de les barraques

persianes desencaxades per porta, baranes de carro i teles i sacs de sorra i pedres i teules i posts i altres coses per parets, i un mals trossos de cartró-pedra per sostre. Poques, ben poques, són les barraques fetes de maó i ciment; i aquestes, entre les altres, semblen tament palaus dintre les ciutats.

Les barraques tenen totes de dos a tres metres quadrats. Comptades són les més grans; les més petites, en canvi, abunden força. Una al costat de l'altra, servint de paret mitgera entre dues barraques una sola paret, estan totes inversemblantment agrupades; en l'espai que ocuparien un parell de cases de lloguer, s'hi aixequen unes setanta barraques. La terra del camp per sòl; la porta i les innúmeres esclertes com a obertures; sense més vista que una altra barraca a un metre; sense més aire que l'aire infectat que travessa els forats de totes aquestes barraques; sense altra distracció que la pròpia misèria i la misèria dels veïns; això són els camps de barraques. Els gossos i gats ronyosos acaben d'empestar l'atmosfera enrarida.

Els homes i gairebé totes les dones al treball per a fanyar unes miserables monedes que ni arribaran a apaivagar la fam dels fills, els infants de Barracòpolis corren tot el dia pels carrers minúsculs, formats per les barraques, el rostre pàl·lid i malaltissos, nus a l'estiu, abrigats amb parracs mal sàrgats a l'hivern i algun àdhuc amb una sola camisa per a protegir-se del fred, xipollejant als sots d'aigua i revolcant-se pel fang, amb les pedres i escombraries com a a joguines. Al peu d'alguna porta hi veuren una vella tulida o un home perdudament tísic. Només, de tant en tant, unes dones mig despullades fan el dinar en uns fogons de terrissa, i uns homes passen amunt i avall dels carrers de barraques la fam dels quinze dies, d'un mes, dos, tres, que no troben feina.

I després de plegar del treball, els homes i les dones arriben a les barraques. I mentre els homes fumen una cigarreta de mal tabac, les dones s'afanyen a cuinar un menjar que no basta a refer el cos de l'esforç esmerçat quotidianament. Més tard, arriben homes tragi-nant neulers, carrets-botigues de "manteccados", maletes plenes de mercaderia barata. Més tard, encara, vénen aquells envilitos per l'ambient i la societat que han volgut fer més completa

tre, llançant-li el baf, no sempre sà, a la cara. I en les barraques més petites, àdhuc és gairebé impossible la vida de dues persones; a Magòria n'hi ha una habitada per un matrimoni que l'ocupa completament un llit petit, de manera que de la porta de la barraca s'han d'enfilar al llit, i al llit s'hi han d'estar els dies que els cal aixoplugar del mal temps.

Les barraques són, oímés, viver de malalties. Aquella gent esgotada pel treball, mal alimentada sempre, famolenca moltes vegades, ha de viure en aquell tros de terra minada de persones, plena de brutícia i pestilència, amb malalts, patint les eventualitats del temps, mal atesa. I en aquella barraca en la qual la gent dorm confusament damunt del jaç, quan hi ha un malalt, ha de jeure entre els altres, amb el seu alè corromput a la cara dels altres. Les estadístiques diuen que un cinquanta per cent dels habitants de Barracòpolis mor de tuberculosi.

Mor de tuberculosi, precipitada la mort per la manca d'assistència. Aquells pobres obrers que no guanyen prou per al seu humilíssim viure, que els seus aliments escassegen, no poden deixar el treball per a atendre el familiar malalt, i, encara, els seus ingressos disminueixen per la impossibilitat de treballar d'un dels seus i a les seves necessitats ineludibles s'hi afegeix la del desig de guarir del malalt. Quants i quants d'aquests miserables éssers han marxat al treball amb l'angoixa al cor i en tornar han trobat mort al jaç el pobre malalt mal atès! Quants i quants altres l'han vist morir sense poder reunir els diners per a anar-li a cercar el remei!

I els devastadors temporals tenen cura també de sembrar la desolació i la mort a Barracòpolis. La mar, el vent, la pluja, desencadenen la seva fúria contra els inofensius i infelïços habitants de les barraques. Qualsevol temporal que es llanci contra la ciutat, tria entre ells les seves víctimes. La pluja i el vent derriuen barraques, les onades esclafant totes les que troba al seu abast, les riuades arrasant els camps, després d'un temporal Barracòpolis rep el més injust càstig. Sempre, sempre que hi ha un temporal ací i allà s'ha derriuen alguna barraca i ha aixafat algun dels seus habitants, i molts cops les aigües que baixen de Montjuich i les que es surten de mare a la Riera de Magòria arrasen barraques d'aquest immens nucli, i el Bogatell, el Rec Comtal, el

Un altre aspecte de barraca

a cada grup, que les explota amb escruixidor cinisme i indignitat. La família que és propietària de la seva barraca és, entre ells, una família rica. Si és inhumà i repugnant explotar el pobre, explotar el miserable és monstruós. I els amos de les barraques són sempre éssers bestials, que d'home només en tenen la figura, que lloguen el camp per quatre diners i en treuen una renda mensual gairebé igual a la que podrien treure'n d'una bona casa. Aquests amos solen fer pagar 25, 30 i 35 pessetes mensuals de cada barraca; si són més grans, el lloguer puja fins 50 i 60 pessetes; les més petites de totes no en renden pas menys de 10 o 15 pessetes. Al carrer de Rocafort hi ha un camp que un d'aquests homes sense ànima té llogat per 200 pessetes, on s'hi aixequen unes 75 o 80 barraques, de les quals en fa pagar 30 pessetes. I els pobres obrers de les barraques han de passar per la vil explotació si no volen dormir al ras o anar a parar a una explotació encara major: les cases de

ria. I mentre els infants, els homes lassos del treball, els malalts dormen de la més incòmoda manera, el ressò dels besos folls arriba fins a les seves mateixes oïdes. Cada cop que una tribu de senegalesos visita Barcelona, a les nits veuren homes de la "nostra" aristocràcia que, tal vegada per a fer-se la il·lusió de trobar-se en la cabanya africana, duen aquelles dones negres a una barraca. I també, comble de vexació per als pobres obrers, són els més baixos i repugnants concupiscents, els contractants de les lleis de natura, els qui visiten aquests cataus, nova font d'ingrés per als patrons mancats d'escrúpols.

FINAL

Cal acabar amb les barraques, amb les horribles barraques. Cal, però, que tots aquests milers de persones trobin cases confortables i econòmiques on poder anar. Es un nostre deure ineludible.

Divendres dia 12 d'agost, número extraordinari de
L'ESQUELLA DE LA TORRATXA
dedicat a l'Estiu : : Preu: 30 cts.

Els entretelons de Ginebra

Els conferenciants de Ginebra no s'entenen.

No s'entenen, ni s'entendran, ni es poden entendre.

La qüestió de la limitació d'armaments n'amaga una altra que és l'hegemonia marítima, que val tant com la supremàcia mundial.

Els anglesos, que fa trescents anys que són els amos de l'aigua, de la terra i de l'aire, veuen avui amenaçat el seu imperi pels Estats Units, com ahir l'amenaçava Alemanya.

Els ianquis tenen més diners que els anglesos, són, per tant, més civilitzats i volen demostrar-ho augmentant les seves esquadres.

Però ara que els altres poden construir "dreadnoughts" i creuers, els anglesos es senten pacifistes i diuen que s'ha d'aturar la carrera dels armaments, que s'ha de limitar la construcció de vaixells.

Per a convèncer els Estats Units, el "Foreign Office" juga amb el Japó, el qual és el tercer en discòrdia i el que treu profit de la rivalitat dels altres dos.

Perquè si els nipons poden caure sobre les Filipines, també podrien escometre la Índia i les colònies britàniques d'Orient.

Això a la Casa Blanca ho saben i del perill groc se'n riuen una mica.

La superioritat dels Estats Units sobre la Gran Bretanya és actualment indiscutible i tot el que es faci per a dissimular-la, serà inútil.

Amb els Estats Units, avui, com amb tots els forts, no hi ha més que aquesta disjuntiva: o es pacta amb ells o es capitula davant d'ells.

Seny o panic?

En un homenatge recent, hem pogut constatar l'igualtat que és la sang de certs senyors disconfirmes.

Potser no és gaire oportú fer càrrecs a ninú dels que es diuen nostres, ja que de retop se'n beneficiarien els altres. Cal, però, conèixer-nos, i no deixar que se'ns doni gat per llebre.

En aquest homenatge—l'esperit del qual era simplement de fe en un ideari comú—, no hi mancà algun parlament públic degudament autoritzat.

I llavors, una ocasió en la qual el batec pairal podia manifestar-se "impunement" amb una vibració unànime, fou enterbolit pel seny (sic) d'uns quants dels senyors organitzadors, els quals recomanaren de bell antuvi que "aplaudissin, però que no cridessin".

El consell de tan extemporani era ridícul. L'abstinència d'aquests darrers anys ens ha ensenyat la poca eficàcia d'aquells eixelebraments pretèrits. I això seria bo de recalcar-ho des dels periòdics o en les converses, però és excessivament pueril i amanerat durant la celebració d'un acte d'afirmació secular.

Cap contratemps no podia portar per a ningú, si hagués estat llançat algun crit adequat a les circumstàncies. Inversament, la temença dels senyors de l'ordre desconcertà i refredà bona part de l'auditori.

Quan l'ardiacà homenatjat parlà, les areses de les seves frases entusiasmaron el públic que l'acclamà. Però els senyors del "seny" s'apressaren a apavagar els aplaudiments. "A l'aguait, amics..."

I més tard, a l'apat, s'escaigué el mateix. El mot d'ordre fou donat novament. "Aplaudiu, amb mesura tanmateix, però no crideu!"

Solament els casos com aquest fan entendre aquell conte occidental tan conegut, que parla de certa gent que temps i més temps remenaven les cireres a contracor del cireraire propietari.

La por guarda la vinya. I, entretant, els altres cullen els raims sucosos.

PERE M. PIERA

Coses del P. Vallet

Aquest jesuïta ha mogut més enrenou que en Pestaña. La seva manera de predicar és enèrgica i poc respectuosa pels que no combreguem amb les seves idees; això fa que sigui vist per molts ...

Un dia, per pura curiositat, vàrem anar a la parroquia de Sant Agustí, mentre aquest famós orador perorava. Mai hem sentit tants disbarats i insults en menys temps. En primer lloc, contà un sens fi de coses molt discutibles si hi hagués prou llibertat per a dir quales veritats demostratives, però ara, si ens hi atrevíssim, seriem portats al jutjat per "escarnio al dogma catòlic". Després de cridar llarga estona, sense que ningú li digués el contrari del que havia explicat, etzibà aquesta fina barrabassada: "Tot aquell que dubta del que jo he dit i exposat, és que té el cervell podrit". Això sí que és parlar amb finura.

Més tard, ja en plena febre oratòria llança un sens fi d'anatemes per als matrimonis que no tenien fills, o bé per als que sols en tenen un o dos. Aquest punt fou el que més ens indignà, i d'haver-hi hagut controvèrsia, li hauríem preguntat per allò, que segons diuen els llibres catòlics, Déu digué: "Creixeu i multipliqueu-vos". Si tothom hagués fet vot de castedat com els capellans, el món hauria prosperat molt poc. Naturalment que no tots ho han de complir al peu de la lletra. Demés, estem plenament convençuts, que si tots els matrimonis pobres tinguessin la seguretat de que els pares jesuïtes els hi mantindrien llurs

fills, llavors segurament que no mirarien pas prim en tenir una immensa "prole".

Fins ara hem vist que tots els pares ximplers, que han fet vuit o nou fills, sense mitjans de manutenció, ni de poder-los-hi donar instrucció escolar, aquelles criatures són candidats al patíbul, la tisi, o bé el presidí. El dia que tots els fills neixin amb un pa sota l'aixella, serà una altra cosa, però de sermons ningú en viu, és dir, sí: els capellans.

El Pare Vallet s'esgargamella molt per a fer vestir les senyores que van mig despulades per caprici, o bé per seguir la moda.

Ens sembla que faria millor obra portant vestits a aquelles pobretes criatures de les barraques, que van despulades per força.

E. PLANAS

CONFLICTES BARCELONINS

I doncs... que hi haurem guanyat

Veus aquí el que jo sospito, es pregunten, poc més o menys, tots els habitants de Barcelona, quan per atzar es veuen en el cas trist d'haver de queixar-se de ço que porta traces d'ésser un més dels tants problemes—misèries, per a millor dir—de la nostra capital: la recollida de les escombraries.

I tot, per quina raó? Senzillament, perquè a aquí hi ha ben poca cura en el fer les coses, que no essent objecte de l'estudi corresponent—segons sembla—, sols serveixen per a fer representar un trist paper a més de quatre, els quals, bo i admetent la seva bona voluntat, hem de reconèixer que no estan pas en el lloc que els correspon. D'això, en tenim proves sobreres, però n'hi hauria ben bé prou amb el que està succeïnt amb la nimietat que ens ocupa per a donar-nos tota la raó.

Com que la recollida de les escombraries tal i com es feia abans—i encara es fa a certs barris—no era cosa poc ni molt estètica i resultava de mal efecte per als forasters, s'ordenà que aquest servei fos realitzat en hores que—es degué pensar—no eren de tant compromís com aquelles. Bé; nosaltres, com és natural, opinem que era una porqueria, impròpia d'una ciutat com Barcelona, el mitjà d'abans per a recollir les escombraries. Però, la veritat és, que no trobem gaire més pràctic ni agradós el d'ara.

Perquè, senyors, es dona el cas de que en aquests dies de ple istiu, no essent gaire plaent eixir a prendre la fresca a les primeres hores de la tarda, és precisament cap allà a les set, o les vuit tal volta, quan a la gent li agrada llançar-se al carrer. I, és clar, a aquesta hora és quan comença l'espectacle tan galdós i perfumat de la recollida d'escombraries.

I, veus aquí, el que diu tothom: "Tot justament a les hores que dona bo d'anar pel carrer, quan el sol ja no apreta i passa un xic de fresqueta, és quan un no pot donar un pas enllò sense topar amb tota mena de galledes—tan boniques, si fa o no fa, com les d'abans—, i havent de fer via amb el mocador al nas com qui, en ple hivern, té por de constipar-se. I ço que fa agafar més quimera és que, havent-hi, sense anar més enllà, unes poques hores a la tarda que no passa pels carrers una gran gentada—tinguem en compte que som a l'istiu—, s'hagin anat a cercar per a recollir les escombraries aquelles que puguin fer la santíssima a tota persona vivent.

Es clar que de fer-se d'altra manera, en ésser a l'hivern s'haurien de modificar, en justícia, altra volta les hores, segons aital criteri, però, això què hi fa?

O és que els barcelonins estem condemnats a haver d'aguantar per "in eternum" semblants molèsties?

O bé estem tan mancats d'imaginació que no

trobarem mai un mitjà per a lliurar-nos d'aquesta porqueria?

No podem creure-ho.

Ara, que en el que es refereix al nou sistema per a la recollida de les escombraries, tal volta no hi haurem perdut res—de tota mena de reformes poguéssim dir-ne semblant cosa—però, la veritat, tampoc hi haurem guanyat ni així.

J. AYMÀ MAYOL

Ha mort el senyor Muntadas

Ha mort el senyor Muntadas. Així, democràticament ho diem, perquè era un home democràtic en el tracte, encara que tingués el títol de comte.

Des de l'any 1880 era gerent de "L'Espanya Industrial".

Això sol ja prova el bon home que era, més ben dit, era un pare per als treballadors.

Amant de les Lletres i de les Belles Arts, i, sobretot, de la gent treballadora.

No se li acostava un home que passés les seves penes, que ell no tingués un consol, tant material com moral.

Després de la seva mort hem pogut veure la simpatia que tenia entre la gent obrera. Una prova palesa d'això donaren tots els treballadors de "L'Espanya Industrial" i altres fàbriques, que el dia del seu enterrament es posaren arrangerats a les voreres, esperant que passés el cotxe mortuori, semblant de flors tot el carrer.

BALNEARIS

La calor apreta, blana està la mar; qui no es banyaria?, qui no es banyarà? Les platges de moda es van animant: hi arriben polítics d'aquells tan granats; hi arriben marquesos i comtes galants, generals famosos, marins arriscats, i dames boniques que només de pas llancen una essència que fa rodà el cap. En caure la tarda quina joia fa veure les fileres dels estuejants, i entre ells, de vegades, vestit de morat, passejar-s'hi un bisbe que s'ha de banyar!... Un bisbe a la platja! Un bisbe en els banys! Encar que no ho sembli, us dic que és un cas, una nota nova que molt fa parlar, amb tot i que el bisbe ho és de Xang-Hai. Abans de banyar-se, com és natural, diu que sa Illustríssima beneix la mar, i en el punt i l'hora que l'home se'n va, es llancen a l'aigua els estuejants, car l'aigua beneix els ts trastocats, i enlloc no se'n troba tanta com n'hi ha en aquella platja que no sé on cau Oh, Barceloneta!, perla sens igual de nostra Mar Bella, quant és que et farà sa platja de moda la ciutat comtal?

Es cert que no comptes amb amples sorrals, amb vistes boniques, amb passeigs molt grans, ni hotels de primera, ni jardins cuidats, ni tans sols tens l'aigua neta com et cal per adquirir fama, mes això, què hi fa? S'ha parlat cent voltes d'unes obres grans, d'un bell balneari alçat ran del mar, a l'indret que en diuen de Sant Sebastià...

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

... ..

FLOK

EL PRESENT NUMERO

HA ESTAT VISAT PER LA

CENSURA GOVERNATIVA

ELS ESPORTS

Està molt bé que la nostra joventut curi de l'enfortiment del seu cos per mitjà d'un esport moderat, sigui aquest fútbol, natació, ciclisme, equitació, etc., car aquesta cultura física és ensem sana i necessària a l'home. Cal, però, tenir en compte dues coses, a nostre entendre essencialíssimes. Aquestes són:

Primera. Que l'esport, sigui aquest de la llei que es vulgui, es practiqui sempre amb mireres a un benefici corporal (no a cap altra), ja que l'esport no ha de tenir altre objectiu que aquest. Altrement, aquests exercicis foren simples jocs d'infants, entreteniments, sense cap finalitat útil, i l'home fet, ultra d'haver passat ja de la benaurada edat dels soldats de plom i els cavalls de cartró—i amb això no volem pas dir de cap manera que l'home no hagi de sentir-se infant en cap ocasió de la vida—, té infinitat d'obligacions i deures a complir, que no li permeten malgastar el temps amb coses de cap utilitat per a ningú.

Passar-se el millor de la vida, els anys en què totes les facultats de l'home estan a la potència del seu desenrotlló, fent equilibris sobre el llom d'un cavall, devorant quilòmetres cavalcant una bicicleta o fent saltirons ridículs amb una pilota, no ens sembla pas feina prou seriosa ni de tanta transcendència, que pugui deixar satisfetes les aspiracions d'aquest titulat rei de la Naturalesa, malgrat es pugui, avui per avui, assolir amb això una gran fortuna.

Per necessària que li sigui a l'home una cultura física, necessita encara més (i això constitueix la segona cosa que ha de tenir en compte tot "sportman") la cultura del cervell i la del cor.

Es de tota necessitat que nodrim el primer de idees sanes i elevades, i espongem el segon de sentiments nobles, purs i magnànims; perquè del progrés humà, del qual tots hem nascut, hem d'ésser-ne uns fervents entusiastes, uns decidits i abnegats campions; no ha de venir, no el podem aconseguir mai ni amb coses, ni amb cops de puny, ni amb agilitats físiques de cap mena, oh, no! Els graons ascensionals per on han d'escalar-se les cimes de la perfecció de les humanitats de l'Univers, no es conqueriran sinó aixamplant, multiplicant i ennoblint cada dia més les idees darrera els fronts amples i asserenats dels homes, i a mesura que vagin madurant i assaonant-se, submergir-les en el gresol de la consciència, i després encara, abans d'ésser llançades al món per a redimir, amarar-les de sentiment en el cor, a fi de que portin l'alena-de inconfusible de la bondat i de l'amor que les haurà engendrades, virtutés miraculoses, úniques que assoliran, amb el temps, convertir en formosa realitat el bell i sospirat somni de la Pau i Amor universals.

A. GALLART

Un bon criat

La senyora Pepeta ha anat a menys. Ja no pot tenir minyona. L'altra dia despedí a l'única que li restava. Li pagà la mensualitat. Però la minyona, abans d'amar-se'n, volgué anar a la carnisseria i tornà a casa la "patrona" amb una costella que la donà al gos.

—Què fas—digué la mestressa, posant-se les mans al cap.

—Ja s'ho mereix pobret! Si em rentava els plats cada dia!

Palla

Aquest any els clergues encara no han sermonejat contra la indecència de la moda femenina.

No sé si s'han convençut de la inutilitat de les seves prediques o han temut, pel contrari, que les dones, sobretot les joves, prenent el seu consell es tapessin atractives intimitats, i llavors, ni pujant en "atalaia" fruirien de bones vistes.

I com per aquests móns de Déu, mercès a la moda es veuen bons "panorames", no és qüestió de perdre, a gratient, unes bones formes.

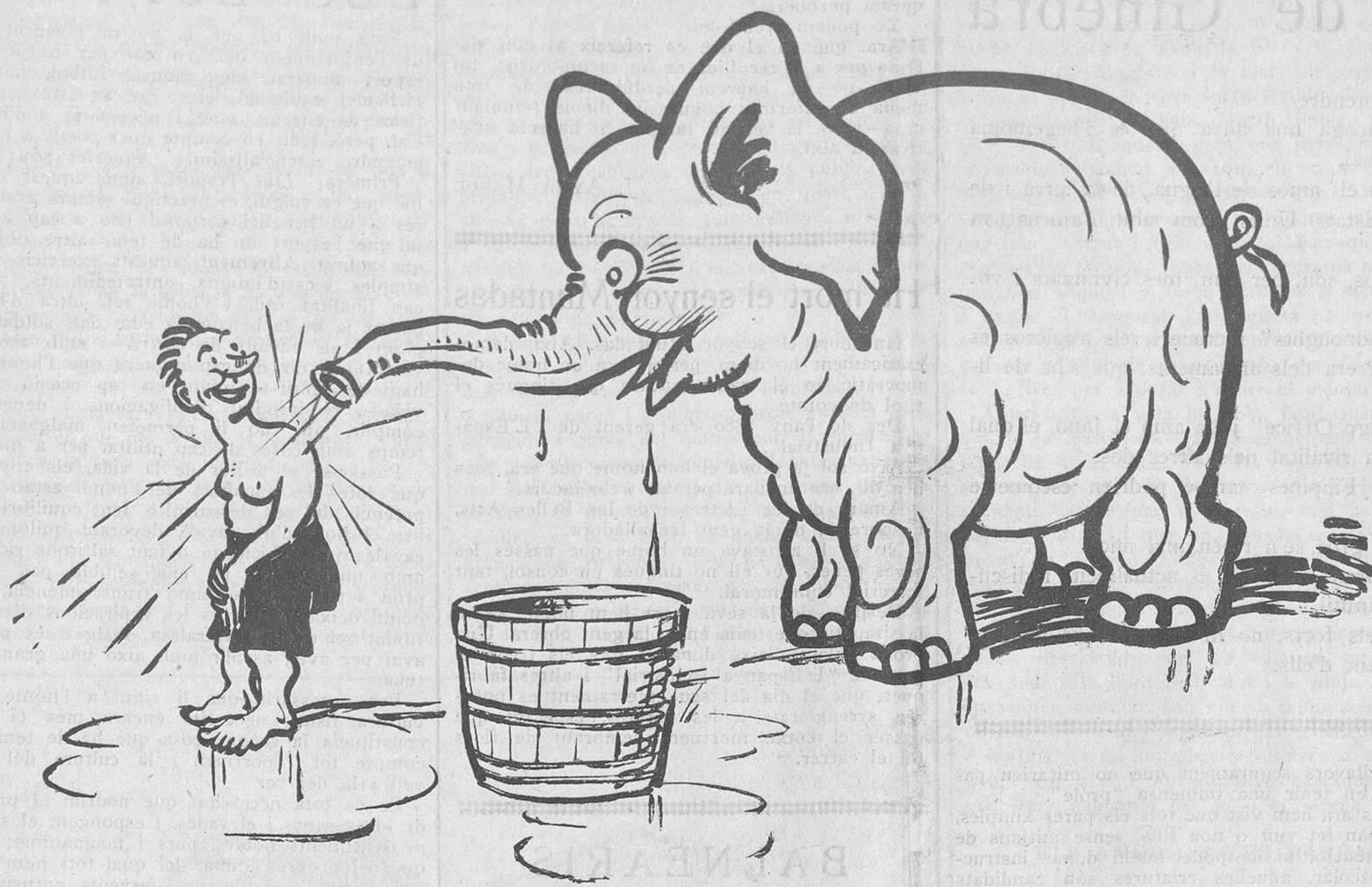
Després, que en l'altra vida bé deu tenir el seu premi el resistir la temptació!

Cada dia escassejen més les dones amb cabells llargs. La "garçonne" acabarà per imposar-se definitivament; la prova és que, inclús en els més apartats llogarrets, on altres modes hi han passat sense deixar-hi rastre, aquesta hi ha arrelat amb facilitat. Els "monyos" i les trenes han estat sacrificats sense pietat.

Diuen que el cabell curt és còmode, higiènic i que afavoreix. Potser sí, però tenim la seguretat que els més interessats en cantar les excel·lències d'aquesta moda són els barbers. Un crescut nombre d'homes prescindixen de llurs serveis; naturalment, com que la "garçonne" els nivella el presupost, s'han convertit en els més fermes propagadors. I després, que un dels pocs llocs tancats per a les dones era la barberia, és clar, en franquejar-les-hi l'entrada no han vacil·lat en tallar-se el "monyó" amb tal de saber què feien i què deien els homes a càl' barber.

Abans es deia: cabells llargs, idees curtes; ara podrà dir-se: ca'ells curts, caps de barana.

PONCELL

COSES DEL TEMPS

Nou sistema de dutxes que s'installarà, segons diuen, al Parc de Barcelona.

La conferència tripartita (E. E. U. U., Anglaterra i Japó) ha fracassat totalment. Ha estat un dels fracassos polítics més grans. Pocs, però mal avinguts. Si arriben a ésser més de tres Estats...

A Granada es celebrà una vetllada de boxa. Els boxadors eren dolents i el públic protestà. Tothom sortí i es dirigí, en manifestació, al Govern civil a reclamar l'import de les localitats.

Tothom hi anà emportant-se'n les cadires. Bonica devia resultar una manifestació de tothom amb cadires.

Devien fer-ho per a esperar-se asseguts i no cansar-se, mentre reclamaven l'import de les localitats.

El ministre de la Governació ha donat ordres de persecució del joc.

L'ex-Kronprinz vol anar a Postdam. A Oels no li volen tolerar la seva vida llibertina.

Ai, ai, ai, que aquesta gent—que encara aspira a la corona—vol tornar-se introduir en la vida alemanya.

El fet, és clar, ha produït indignació entre els republicans, que ara són la majoria del país.

Els feixistes, amb motiu del quarantaquatre aniversari de Mussolini, batejant amb el nom de "Monte Mussolini" el Mont Blanc, el gran i cèlebre Mont Blanc.

Ens sembla que haurien pogut cercar una altra muntanya, alguna mena de Muntanya Pedrada italiana. El Mont Blanc és massa important, i, altrament, no tot està en terreny italià.

CORRESPONDENCIA

Grup Germanor (Sant Vicents de Castell): Ja ho teníem compost, però no ha pogut anar per causes ben alienes a la nostra voluntat. Malgrat aquest entrebanc, no ens abandonin! Segueixin enviant.—R. C. (Puig-reig): Li diem el mateix, exactament el mateix que al Grup Germanor.—Ll. R. C.: Bé, anirà ben aviat.—Apa: De seguida veureu publicada la vostra correspondència.—Ll. B. i V.: A les vostres "Filosofies culinàries" hi manca una quartilla; és per això que no el podem publicar.—A. G.: Bé.—J. J. Q.: Ja teníem compost el número quan arribà el vostre article.—Jep de L. B.: Hem trobat perillosa la vostra correspondència; us en féu càrrec.—R. V.: Esteu molt de broma, minyo!!! —E. P.: Va bé, va bé. Ho farem anar aviat.

Impremta La Campana i l'Esquella : Olm, 8, Barcelona

On és la bondat?

Només fem que cridar i plorar, demanar clemència quan algú mata un gat o un gos. L'altre dia llegírem un gran article parlant dels gats i gossos.

Està molt bé que es tingui pietat per als animals. Però, en canvi, ningú no es preocupa quan mor una persona en estat rabiós.

Fa dies va morir una tendra criatura (hidrofòbia) i la premsa donà la nota amb quatre línies.

Aquests mateixos que perden el temps fent articles a favor dels gossos, per què no es prenen la molèstia de plànyer un xic als pobres que moren d'aquesta faisó?

Que potser són menys dignes que els animals?

Sabem d'una dona que quan un tramvia aixafa un gos li agafa un atac de nervis, i si aixafen una persona, exclama:

—Perquè baden!

Però és que aquesta dona no ha tingut fills.

No sabem si qualificar-ho d'enveja o d'ignorància.

L'altre dia a Saragossa s'aturà un bou a la via del tren, i en passar aquest, topà amb el bou i descarrilà.

Potser aquest bou volia posar en pràctica allò de:

"Chifla, chifla, como no te apartes tú."

Per això era aragonès.

La cèlebre Carolina Otero denuncià uns banystes perquè anaven lleugers de roba.

Potser se'ns farà monja, ara!

Ja et dic jo!

En Colidge renúncia presentar-se per a la reelecció de president.

Un que està cansat de governar.

I tants que el voldrien el seu lloc!

Un violinista hongarès ha comprat un Stradivarius per 1.240.000 francs.

Molts es creuran que un Stradivarius és un automòbil.

No, senyors, és un violí.

Em sembla que ja comencem a donar valor a les coses d'art.

La nova circulació rodada de Barcelona és un encís.

Ho és tant, que ara els vehicles no saben per on han de passar.

Un parell de sabates

Un capellà de poble entra en una sabateria de Barcelona i demana un parell de sabates.

—Són per a vostè?—pregunta el sabater molt amable.

—Sí, senyor.

—Vol fer el favor del peu? Que li prendré la mida.

El capellà s'assenen en una cadira i posa el peu sobre l'escambell que li ofereix el sabater.

Però aquest resta bocabadat en veure les proporcions fenomenals del peu del ministre del Senyor.

Fins que recobrat l'alè, li diu l'industrial:

—Escolti, les sabates que desitja, les vol amb hèlix o amb vela?

Com es vestien

Una mare explica a la seva filla que Adam i Eva, en ésser llançats del Paradís, es van vestir amb una fulla de figuera.

—Escolta, mamà—diu l'entremaliada criatura— I quan vingué la caiguda de la fulla, com es vestiren?

SAN JOAN DESPI

En aquest poble hi ha un sol estanc que, complint amb el descans dominical, és tancat els diumenges des de les dotze del migdia. Convenint enviar una lletra, no hi ha manera d'obtenir un segell, i s'ha d'esperar l'endemà.

Els veïns.

AGRICULTURA

—Sant Pere, féu ploure, sinó perdrem les collites.

—No pot ésser, durant l'estiu tenim l'aigua arrendada a una casa de banys.